

# «طه‌ورا» فرزند در نمایشگاه سی و ششم کتاب

14 اردیبهشت 1404

«طه‌ورا»، تازه‌ترین کتاب رضا کاشانی اسدی از سوی نشر معارف منتشر شد و قرار است برای نخستین بار در سی و ششمین دوره نمایشگاه کتاب تهران عرضه شود.

بنابر روایت تسنیم، پرداختن به شخصیت‌های تاریخی در دل ادبیات داستانی چندسالی است که روند رو به رشد داشته و نویسندگان مختلفی وارد این حوزه شده‌اند. با این حال، به نظر می‌رسد سهم زنان از این آثار کم و محدود به چند شخصیت معروف است. از جمله دلایل این امر، سکوت تاریخ در قبال زنانی است که با وجود همه محدودیت‌ها، بر محیط خود اثرگذار بودند و توانستند سهم قابل توجهی در معرفی معارف اسلامی داشته باشند.

از این منظر، کتاب «طه‌ورا» فرصتی است برای آشنایی با یکی از همین بانوان در دوره حیات مبارک امام رضا(ع). طه‌ورا، دختر نابغه نیشابور، در دل تاریخ ایران به عنوان نمادی از شجاعت و علم درخشیده است. طه‌ورا فرزند خواجه اباصلت هروی، یکی از بزرگ‌ترین عالمان آن زمان بود و از سنین کودکی با علم و حکمت آشنا شد. نقش پدر در شکل‌گیری چنین شخصیتی را نباید نادیده گرفت: عبدالسلام بن صالح مشهور به خواجه اباصلت هروی (حدود 160-236 هجری قمری) از اصحاب امام رضا(ع) و خادم آن حضرت است که از امام(ع) روایاتی نقل کرده است.

او از راویان متعددی همچون فضیل بن عیاض و مالک بن انس روایت شنیده و مدتی در بغداد به نقل حدیث مشغول بوده است. وی در رد افکار فرقه‌های گمراه کننده مانند مرجئه و قدریه تلاش زیادی کرد. اباصلت نزد اکثر رجال شناسان شیعه و برخی از اهل سنت مورد وثوق است و افراد زیادی مثل ابن ابی الدنيا و احمد بن یحیی بلاذری مولف انساب الاشراف از او روایت نقل کرده‌اند. اباصلت، از راویان حدیث سلسله‌الذهب و همچنین راوی چگونگی شهادت آن حضرت به دست مأمون عباسی است.

طه‌ورا زیر سایه چنین پدری رشد کرد و از موهبت حضور امام رضا(ع) بهره برد. او در آخرین سال‌های قرن دوم هجری، با ذهنی خلاق و قلبی پرشور، به جستجوی حقیقت و عدالت پرداخت. در یکی از محافل جشن مأمون، او با صدای بلند به بیان افکار خود پرداخت و از حقوق زنان و ضرورت توجه به علم سخن گفت. این اقدام جسورانه طه‌ورا نه تنها موجب حیرت حاضران شد، بلکه سؤالاتی را در ذهن آن‌ها ایجاد کرد: آیا واقعاً می‌توان در دنیای مردسالار آن زمان، صدای زنان را شنید؟

طه‌ورا با شجاعت خود نشان داد که زنان نیز می‌توانند نقش مؤثری در جامعه ایفا کنند. او تصمیم می‌گیرد همسری پسر وزیر مأمون را بپذیرد تا به منابع قدرت نزدیک‌تر شود و اهداف بلندی را دنبال کند. این انتخاب فرصتی مغتنم برای او بود تا از این پیوند برای ترویج علم و دانش بهره‌برداری کند. طه‌ورا با مطالعه کتاب‌های تاریخ و حدیث، سعی دارد جوانان را با حقایق دوران خود آشنا کند. او با تلاش‌های بی‌وقفه‌اش نشان می‌دهد که چگونه می‌توان در برابر موانع ایستاد و به دنبال تحقق آرمان‌ها رفت.

طه‌ورا به دلیل همراهی پدر با علی ابن موسی الرضا(ع) و موقعیت همسرش، از چرایی دعوت امام(ع) از سوی مأمون آگاه است و علت مخالفت امام را می‌داند. در نهایت اوست که غوغای زنان نوغان را در هنگام شهادت امام(ع) مدیریت می‌کند. طبق روایت تاریخ؛ هنگامی که امام رضا(ع) با حيله مأمون، مسموم شد، در آن دوران خفقان که کسی جرات عزاداری نداشت، زنان نوغان نخستین افرادی بودند که با شجاعت تمام گرد پیکر آن امام بزرگوار جمع شدند و برای آن حضرت به سوگواری پرداختند. داستان طه‌ورا نه تنها روایت تاریخی است، بلکه درس بزرگی برای همه ماست که هر فردی می‌تواند برای تحقق آرمان‌های خود تلاش کند.

در معرفی این اثر آمده است: قهرمان رمان «طه‌ورا» به آمال بلندش با مددالهی دست می‌یابد و شکوه نهضت زنان نوغان را رقم می‌زند. طه‌ورا از آسمان به زمین نیامده او همسان است با دیگر دختران عصر خود و آیندگان، برای او هم زندگی و عشق جایگاهی دارد به مراتب رفیع‌تر از دیگران، صد البته هم به دلیل حضور در خانواده اهل علم و تحقیق و هم وارستگی شخصی دارای هوش و استعداد وافر و جسارت و شجاعت و مزید بر آن طبع‌روان و هنرمند از او یک شخصیت متمایز می‌سازد، او هیچگاه موانع را بازدارنده حرکت نمی‌داند بلکه با تمهیدی از مشکلات ایجاد فرصت می‌کند، لذا نور امید هیچگاه در وجودش رو به سردی و خاموشی نمی‌رود.

طه‌ورا به مرور در طول داستان اولا ابعاد وجودی خود را در می‌یابد و در مرحله بعد مقصد و راه بر او آشکار می‌گردد. او در پی آن است که سرمایه خود را در والاترین و پربهره‌ترین مسیر صرف کند و در نهایت با مقاومت و ایستایی و در سایه عنایت و هدایت خداوندی به اهداف بلندش دست می‌یابد.

نشر معارف کتاب حاضر را به شمارگان هزار نسخه در 340 صفحه به قیمت 250 هزار تومان منتشر کرده و در کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور در دست نوجوانان و علاقه‌مندان به آثار تاریخی و دینی قرار داده است.